

Bolesław Formela ps.
"Romiński"

Poseł na sejm II RP w
latach 1935-38

Data i miejsce narodzin:

- 02 XI 1903 Miłoszewo

Data i miejsce śmierci

- 24 IX 1944 Tłuczewo

Ukończył Państwowe Gimnazjum Klasyczne im.
Króla Jana Sobieskiego w Wejherowie, zdał
maturę w 1923

Rodzina:

Ojciec – Jan

Matka - Apolonia z d. Cirocka

Żona - Apolonia Paszkówna

(ślub w 1930)

Syn – Zbigniew (1932)

Syn - Bolesław (1939)

Córka – Maria (1931)

Córka – Janina (1934)

Działalność polityczna

1933 - sołtys w Strzeczcu
1934 - wójt gminy Strzecz
1935 – 1938 - poseł na sejm IV kadencji

Komisje sejmowe:

kom. przem.-handl., spraw zagr., wojsk.; w styczniu 1936 wybrany do specjalnej komisji do rozważenia sprawy użycia broni przez wartowników cywilnych zatrudnionych w administracji wojskowej i w przedsiębiorstwach wojskowych, a w marcu 1938 do specjalnej komisji dla spraw oddłużenia rolnictwa.

Kariera wojskowa

Przed wojną:

1924 - 15. pułk artylerii polowej

1925-26 ukończył Szkołę Podchorążych Rezerwy
Artylerii w Grudziądzu; ppor. rezerwy WP (1929)

W czasie kampanii wrześniowej:

25 VIII 1939 – zmobilizowany do wojska

10 – 29 IX 1939 – uczestniczy w obronie Modlina

29 IX września 1939 - trafia do niewoli
i zostaje osadzony w obozie jenieckim
nieдалeko Wilna.

Ucieczka z niewoli i działalność konspiracyjna

Po kilku dniach, gdy orientuje się, że ma zostać wywieziony do ZSRR, ucieka do Tłuczewa gdzie zostaje aresztowany przez Gestapo i trafia do więzienia w Wejherowie.

Jego gospodarstwo zostało skonfiskowane przez władze niemieckie.

Dzięki pomocy rodziny, wydostaje się z więzienia.

Zaczyna działalność konspiracyjną.

TOW "Gryf Pomorski"

Na przełomie lat 1939/40 stworzył grupę konspiracyjną na terenie Wejherowa i okolic, 7.07.1941r. został mianowany pierwszym Komendantem Naczelnym Tajnej Organizacji Wojskowej "Gryf Pomorski"

Wiosną 1942r. Musiał ustąpić ze stanowiska z powodów zdrowotnych oraz wzmożonych poszukiwań przez Gestapo. Jego funkcję przejął Juliusz Koszałka "Jagiełło"

Choroba i śmierć

Zmuszony do przebywania w ukryciu ,
mieszkał i leczył się z gruźlicy u swojej
matki w Tłuczewie.

Zmarł na atak serca 24 września 1944 r., rodzina
pochowała go w przydomowym ogrodzie.

W styczniu 1945 r. w obecności Niemców dokonano
ekshumacji, szczątki zostały przeniesione na cmentarz
w Strzeczcu.

Ponowny pogrzeb, z pełnym obrzędem kościelnym, odbył
się w rocznicę śmierci 24 września 1945 r.

Wyjazd do Szymbarka

W celu poszerzenia wiedzy i znalezienia jak największej ilości informacji o Bolesławie Formeli, udaliśmy się do Szymbarku, miejscowości położonej niedaleko Gdańska, gdzie znajduje się Centrum Edukacji i Promocji Regionu. W Szymbarku znajduje się miejsce upamiętnienia działalności „Gryfa Pomorskiego” W szczytowym okresie działalności w jego szeregach walczyło ponad 20 tys. partyzantów. Bolesław Formela był komendantem naczelnym tej organizacji w latach 1941 – 1942.

Poszukiwania krewnych Bolesława Formeli

W czasie prac nad projektem, podjęliśmy próbę odszukania żyjących krewnych Bolesława Formeli. W tym celu skontaktowaliśmy się między innymi z Panem Romanem Dambkiem i kilkoma innymi osobami odpowiedzialnymi za upamiętnienie działalności „Gryfa Pomorskiego”

Niestety na chwilę obecną nie udało nam się przeprowadzić rozmowy z członkami najbliższej rodziny, jednak ciągle nad tym pracujemy.

Bibliografia

Źródła:

- Krzysztof Komorowski - „Konspiracja Pomorska 1939 – 1947 leksykon”
- <https://gryf.pomorskie.eu/pdf/077.pdf>
- <https://gryf.pomorskie.eu/index.htm>
- https://bs.sejm.gov.pl/F?func=find-b&request=000000409&find_code=SYS&local_base=ARS10
- <http://naszekaszuby.pl/modules/artykuly/article.php?articleid=167>

Dziękujemy za uwagę
Kacper Wasilewski, Konrad Kozłowski